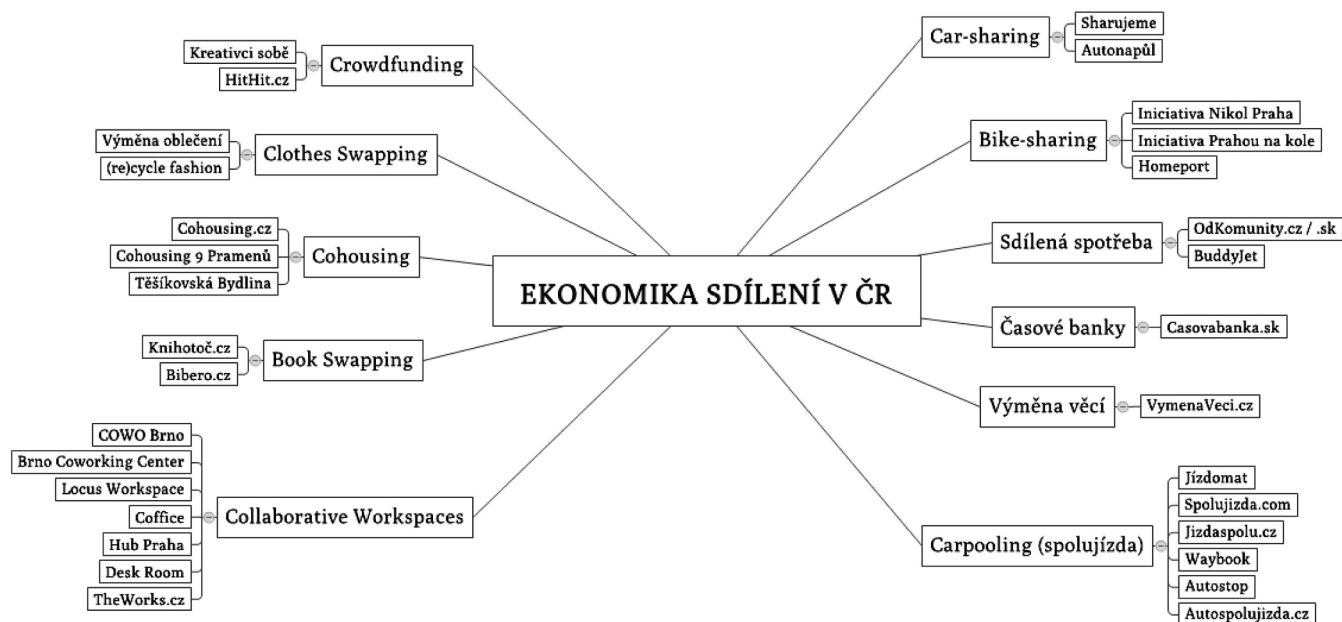

laborative workspaces a již delší dobu i tzv. *carpooling*. Následující mapa shrnuje aktivní služby a projekty v různých oblastech obecně chápaných jako formy ekonomiky založené na sdílení, které fungují na našem území:

Obr. 1 Ekonomika sdílení v České republice

Knihovny v ekonomice sdílení

Některé zahraniční knihovny sice již začínají experimentovat např. s crowdfundingovými platformami – k financování svých akcí a projektů již podobné služby využily například Santa Cruz Public Library⁷, The Heritage Public Library nebo Montreal Children's Library, viz Boule (2012), celkově však zatím nejsou v této oblasti knihovny příliš aktivní. Přitom mohou z výše zmíněných konceptů nejen samy prosperovat, ale vystupovat i jako jejich „patroni“. Možné role knihoven v ekonomice sdílení by tedy bylo možné shrnout do dvou základních oblastí:

- 1. Knihovny jako uživatelé sdílené spotřeby:** z konceptů ekonomiky sdílení a sdílené spotřeby samy prosperují, využívají crowdfundingové platformy k financování svých projektů, spojují se s knihovnami ze svého okolí a společně skrze speciální platformy efektivně sdílejí např. dražší technické vybavení atd.
- 2. Knihovny jako patroni sdílené spotřeby:** knihovny se stávají „patrony“ sdílené spotřeby v rámci geografického regionu své působnosti, fungují jako průkopníci sdílené spotřeby, poskytující lokální platformy určené ke sdílení věcí, kompetencí či nápadů pro své uživatele a o tyto platformy pečují.

Sharebrary

Sharebrary je projekt vznikající od září roku 2012 pod záštitou Kabinetu informačních studií a knihovnictví na brněnské Masarykově univerzitě. Cílem projektu je prozkoumat, aplikovat a otestovat některé ze zmíněných konceptů sdílené spotřeby a ekonomiky sdílení právě v oblasti knihovnictví a rozšířit povědomí o těchto konceptech.

V rámci projektu bude vytvořena on-line webová platforma umožňující studentům knihovnictví, vyučujícím KISK a profesionálním knihovníkům sdruženým v Sekci Experimentálního knihovnictví⁸ sdílet mezi sebou **věci**, **kompetence** (své schopnosti, dovednosti) a **nápady**. Platformou zde rozumíme speciální webový portál a k němu odpovídající službu, kterou chápeme jako péči o něj a jeho uživatele. Tato platforma by měla být dostupná nejpozději v dubnu roku 2013.

Výstupem projektu Sharebrary tedy bude **funkční řešení**, umožňující výše zmíněné cílové skupině využívat výhod sdílené spotřeby a ekonomiky založené na sdílení, a následně i **metodika**, která usnadní proces vytváření podobně zaměřených platform jinnými realizačními týmy (především knihovnami) ve stejné oblasti v budoucnosti tak, aby mohly zastávat výše zmíněné role a čerpat z jejich výhod.

Projekt Sharebrary můžete sledovat na projektovém blogu <http://blog.sharebrary.cz>.

Použitá a doporučená zdroje:

BEDNÁŘ, Vojtěch. 2012. Jak si vede crowdfunding v Česku a Češi v crowdfundingu. *Tyinternety* [online] [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/2012/11/27/clanek/jak-si-vede-crowdfunding-v-cesku-a-cesi-v-crowdfundingu/>

⁷ Viz <http://www.kickstarter.com/projects/1425370793/santa-cruz-public-library-inside-out>

⁸ *Sekce Experimentálního knihovnictví* sdružuje profesionální knihovníky z České republiky, kteří jsou otevřeni novým konceptům a nápadům a nebojí se je testovat a implementovat do své knihovnické praxe. Díky tomu jsou zařazeni do cílové skupiny projektu

- BOTSMAN, Rachel. 2012. Welcome to the new reputation economy. <i>WIRED</i> [online]. č. 9 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: <http://www.wired.co.uk/magazine/archive/2012/09/features/welcome-to-the-new-reputation-economy?page=all>
- BOTSMAN, Rachel a Roo ROGERS. 2010. *What's mine is yours: the rise of collaborative consumption*. 1st ed. New York: Harper Business, xxii, 279 p. ISBN 978-006-1963-544.
- BOULE, Michelle. 2012. All You Have to Do Is Ask. In: *ITI Books Blog* [online] [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://booksblog.infotoday.com/2012/08/all-you-have-to-do-is-ask/>
- HOWE, Jeff. 2009. *Crowdsourcing: why the power of the crowd is driving the future of business*. 1st pbk. ed. New York: Three Rivers Press, xxiv, 311 p. ISBN 978-030-7396-211.
- KOUBA, Jiří. 2011. Kolaborativní spotřeba je cestou z krize. In: *Letorost* [online] [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: <http://www.letorost.cz/2011/kolaborativni-spotreba-je-cestou-z-krize/>
- LEONARD, Annie. 2010. *The story of stuff: the impact of overconsumption on the planet, our communities, and our health—and how we can make it better*. 1st pbk. ed. New York: Free Press. ISBN 978-145-1610-291.
- ORSI, Janelle a Emily DOSKOW. 2009. *The sharing solution: how to save money, simplify your life*. 1st ed. Berkeley, Calif.: Nolo, 480 p. ISBN 14-133-1021-4.
- PETERSON, Jill Allyn. 2012. Meet the "collaborative" consumer. *Fortune* [online]. [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: <http://tech.fortune.cnn.com/2012/05/16/collaborative-consumer/>
- STEFFEN, Will et al. 2005. *Global change and the Earth system: a planet under pressure*. New York: Springer, xii, 336 p. ISBN 35-402-6594-5.

Tomáš Marek

email@sharebrary.cz

